

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak

Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vételnek fel

Wlassics törvénytervezete a jogi szakoktatásról és vizsgákról.

Debreczen, jan. 20.

Immár aktuális stádiumba lépett a jogi szakoktatásnak és vizsgáknak régóta szükségesnek elismert reformja. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter Plósz Sándor igazságügyi miniszterrel egyetértésben előadói tervezetet dolgoztatott ki az említett reform tárgyában s azt az érdekelt személyeknek és helyeknek is megküldette.

A reform fő-, mondhatnók egyedüli célja a magasabb minősítés után való törekvés. Különösen azokra a fiatal emberekre vonatkozik ez, kik az igazságügyi, vagy a közigazgatási közszolgálatnak szentelik magukat.

A jogvégzettséget igénylő pályákra való képesítésnek és a jogi oktatásnak terén tapasztalható főbb bajok két forrásra vezethetők vissza.

Az egyik: a minősítés különfélesége.

A másik: a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi hazánk tulzsufaltsága, mely megbénítja az oktatás eredményességét, a tanárokat vizsgákkal tulterheli s tudományos működésüket csorbitja.

Wlassics imént közétett tervezete

mindkét irányban célhoz vezető reformok létesítésére törekszik.

A jogvégzettséget igénylő pályákra ez időszertint érvényben álló törvényeink értelmében négy egymástól független elméleti vizsga révén lehet minősítést szerezni. — És pedig: a.) államtudományi államvizsga; b.) államtudományi doctori fog; c.) jogtudományi államvizsga; d.) jogtudományi doctori vizsga.

A minősítésnek e többfélesége ugy az igazságügyi, mint a közigazgatás szempontjából kétségtelenül helytelen. A jogvégzettséget igénylő összes pályákon a gyakorlati szakvizsgákat megelőző elméleti vizsgának azonosnak, vagy legalább belértékre nézve egyenlőnek és egyuttal a magasabb színvonal biztosítékával felruházottnak kell lennie.

E cél kitűzésével egyetemben azonban a másik baj orvoslását is — a budapesti egyetem jog- és államtudományi karán fennálló tulzsufaltságnak és az ezzei járó hátrányoskövetkezményeknek megszüntetését — szemelőtt kell tartani.

E kettős cél elérésére törekszik Wlassics midőn az egységes elméleti jog- és államtudományi államvizsgát akarja szervezni, mely az említett minősítés szempontjából ugy az igazságügyi, mint a közigazgatási közszolgálatra egyaránt érvényes lenne; szervezi pedig olykép-

pen, hogy az nemcsak az egyetemeken, de meghatározott törvényes feltételek mellett a jogakadémiákon is lehető legyen.

Wlassicsnak ez a reformja nemcsak egész jogi szakoktatásunknak gyökeres megjavítását jelenti, de nagy jelentőséggel bír az egész nemzeti kulturpolitikának szempontjából is, mert egyik módja lesz annak, hogy a magyar vidéki kulturális központok, érdemes vidéki városok az ott fennálló jogi főiskolai élet felvirágoztatása által is újabb erősséget nyerjenek.

Reformjait nem magában készíti elő Wlassics, hanem az egész nemzeti közvélemény szellemi közreműködésével, bírálatának igénybevétele mellett szeret ő dolgozni. Rövid idő múltán lesz alkalmuk az érdekelt igazságügyi köröknek, hatóságoknak stb, is véleményüket nyilvánítani, melyeknek Wlassics a tervezetet, — amely máris a jog- és államtudományi karok tanári testületeinek meghalgatásával készült, — megküldeni fogja.

Semmi kétség, hogy a magyar jogász nemzet közvéleménye a legnagyobb elismeréssel fogja fogadni Wlassics miniszternek e reformi tervét, amely egész jog- és államtudományi szakoktatásunknak legszebb reményekre jogosító gyökeres megjavítását jelenti és egész nem-

Tárcza.

A táncz.

A táncz oly régi eredetű, mint maga az emberiség.

Hogy a paradicsomban még nem tánczolt Adám Évával, az ugyan valószínű, mert alig ért rá erre a nemes sportra, másodsor nem voltak hangszerek, harmadsor a füge falevelek sem voltak elegendő fényes tolették arra nézve, hogy Éva anyánk abban mutogathassa magát és ugyan kinek? Az állatseregnek?

A régi héberék azonban már ismerték a tánczot és minden ünnepies alkalommal tánczoltak, annak fényét és jelentőségét emelendő. Ki ne emlékeznék ez alkalommal Reroiásra? Dávid királyra? Ez utóbbinak már egyszer tájhatott a feje a szabókontók miatt, mert hát Dávid királynak sok felesége volt és sokat tánczoltak fényes udvarában ahol pedig az asszonyok sokat tánczoltak: ott tudvalevőleg sok a szabó kontó is.

Az ó-emberek hasonlóan a vad zulukaferek, szionx indiánok és betsuánok törzseihez tartozók szintén gyakorolták a tánczot, ha harcra indultak, vagy onnét visszaértek, ha drága halottat temettek, ha ellenségeik holttetemét elégették, vagy felalálták: tánczra kerekedtek.

A római asszonyok rózsákkal és ibolyákkal, gyöngyvirág és mirtusszal díszítették fel öltönyeiket, midőn tánczra kerekedtek,

melyben nagy virtuozításra vitték, híresek voltak a bachanáliák, a saturnáliák, melyekben a csapongó, jókedv a legszilajabb tánczokban nyert kifejezést.

És ki ne ismerné a görögök tánczkedvét! A mikor most is gyönyörködünk a görög művészet hagyományos szépségeiben; az a nemzet, mely nagy volt törvényei bölcsesége, erős vitézsége és hatalmas erkölcsi szilárdsága folytán, nagy volt művészete végett is. A görögök ép oly jelések voltak a testedző játékok gyakorlatában, a fegyvertánczokban, olympusi játékokban, mint a tánczban; náluk a táncz kifejezője volt minden testi gráciának, minden finomult ügyességnek; náluk plasztikai fokmérője volt a szellemi képzettségnek: az emberi szervek beszélő organuma.

A táncz a középkorban ép oly szerepet vis, mint az őskorban. A magyarok ősei, a hunok, az avarok és később a honfoglaló Árpádok utódai mind, mind hódolnak a táncznak: a jókedv ezen tolmácsának; a primitív zeneszó mellett a táncz is primitív; de kifejezője a kedélyhangulatnak.

Adila és Árpád udvaraiban a krónikák sok tánczoltatják az udvarnagynok leányait; kecses tánczokkal gyönyörködtettek azok, a gazdag lakomák alkalmával s főrokat használva fel csábos művészetük bemutatására. És nemcsak mulatságok alkalmával gyönyörködtet az emberek a tánczművészet szépségeiben, hanem rituális, eszményi fogalmak kifejezése végett is. Ki ne ismerné a tánczoló dervisek éjtatoskodását, a kik tánczaik által valól rajongásuknak kifejezést adva, a Min-

denható teremőnek a tánczban akarják lelkük hódolatát bemutatni.

Avagy a hindu bajadérok tündérszép tánczait ki ne ismerné el a tánczművészet költészetének? A hindu, midőn bálványainak áldoz, a bajadérok tánczai által gondolja lelkének legszebb érzéseit Brahma és Visnu zsámolyához juttatni.

Lám, a táncz a civilizált ember előtt is ép oly becses, ép oly kedves és ép anyt nyira befogadott cselekmény, mint a hajdani kor civilizálatlan népeinél. Csakhogy ma már a tánczok válfajokra oszlanak, a vérmérséklet szedi azokat mintegy hangjegyekbe, mert mint a német az egyforma dreischrittet órákon át meg nem unja, a magyar az ő szilaj csárdását tánczváltozatban lejt, míg az oláh és szerb az ő egyszerű kólójával és körtánczával ugyanaz marad, a tüzes lengyel nagy mazurja kifejezésteljes és lovagias szépségű.

És így tovább. Nem folytatjuk, nem tartjuk szükségesnek tovább bizonyítani, hogy a táncz ma is a fiatalság egyik legszebb, legkifejezőbb szórakozása; a táncz nemcsak a test edzése, hanem annak ruganyossága céljából is ép oly szükséges, mint szép. A kellemmel, kecsesen elletett táncz nagyobb hatással bír sokszor, mint az ékes szólás.

A táncz kedvderítő volta mellett még arra is megadja az alkalmat, hogy a fiatalságot egymáshoz közelebb hozza; alkalmat ad a szellemes összeköttetésre, aranyhidja azon szent frigynek, mely a boldog házasság élet paradicsomába vezet.

zeti kulturpolitikánknak egyik legjelentősebb mozzanata. Wlassics miniszterrel együtt része van az érdemben Plósz Sándor igazságügyi miniszternek is, mert ők vittek közelebb a megvalósításhoz egy oly reformot, melyre már égető szükség volt,

Mások pénze.

Debreczen, jan. 20.

—y. Olyan fölfordult világot élünk, hogy az ember esze megáll. A tisztesség, becsület szerényen visszavonulva él s a gazság nagyban graszszál. A mai társadalom azokat az alakokat portálja, a kik az élet szinpadán nagy szerepet játszanak s tudják az urat adni. Nem kérdezi, nem keresi a társadalom hogy, ki, honnan veszi a pénzt csak költson. Vezessen nagy háztartást, adjon fényes esté lyeket, járjon selyemben, bársonyban, ragyog jon, az ékszerektől, irakozzék be minden társas körbe, egyesületbe, a hol brillirozni lehet, vegyen részt minden mulatságban, jár jon naponként színházba, sörödébe, kávé házba, durrogtassa a pezsgőt, itassa a cigá nyt; bizouyára fölkapott, ünnepeit férfiu válik belőle. Ez az ember! Ilyennek van ke lendősége, becsülete — a míg el nem bukik. A társadalom a helyett, hogy levonná a ta pasztaltakból a helyes konzekvenciát és okulna a példákön egyszerűen napirendre tér az elbukott nagyságok sorsa fölött s to vább gyujtogatja az ördögnek a gyertyát, melynek fényénél orgiát ül a gazság a becs telenség.

Az igaz uton szerzett vagyon tisztessé ges munkával megkeresett pénz soha sem elég hazard játékra; mások pénze kell hozzá, hogy a könnyelmű és tékozló esze veszett kedvteléseit kielégíthesse. Melyik az a léha fráter, a ki saját vagyonának, maga keresményének elpocsékolásával beéri? Egyik sem áll meg e határnál, hanem átlépi s bi zalom és hitel kihasználásával tovább űzi az uri sportot, az élet érzéki öremeiben való

Am tánczolatok fiatalok! tiétek az élet tavasza, szakaszátok le a rózsákat, melyek nektek mindenütt kínálkoznak.

Tánczolatok a jótékony oltára körül; minden lépésetek, minden fordulástok kifeje zője lesz szívetek felbuzdulásának. Jó ked vetek villámarama áthat tánczoló lábaitokból szívetekbe, hogy abban tovább és heveseb ben lüktessen a vér a nemes indulatok fen tartására és öregbítésére. És ha ez melegen és hatalmasan kering a szívetekben, mindig eszetekbe jusson, hogy a táncz nemcsak kedves, nemes szórakozás, hanem egyszer smind buzdító is a jótékonyra: mert ak kor, mikor az ember boldog — szíves és közlékeny és a legszívesebben adakozó is; és ki ne volna köztetek szép lányok és deli fiatal emberek, mikor a sima parketten szép tánczosnétok sugárzó szeméibe nézhettek, az ő rózsás ajkainak édes lehetét érezték, hajának mámorító illatát szivhatjátok, szívük forró dobogását érezhetitek; és ki ne örülne azon jótékony angyalek fáradságán, a kik ezee vigalmakat rendezik, hol nektek az élet ezer örömei oly gazdagon, oly ragyogó pom pában nyílnak?

Tánczolatok, mert tiétek az élet ró zsáskertje.

duskálódást, a testnek ideig-óráig tetszetős de a tiszta és nemes léleknek mindenkor utálatos dözsölést míg végre a szennyves hullámok elsodorják s a bűn örvénye el nyeli.

S kinek van nagyobb hitele, mint éppen azoknak a kik nagy lábon élnek, a kik köny nyelműen szórják a pénzt? A tisztességes, becsületes ember, ha megszorul csak nagy ügyel bajjal jut kölcsönhöz mert hát minek annak a pénz, a ki nem szórja. A szegénység sulya alatt görnyedő a panaszkodó em bertől elfordul mindenki; a könnyen, vigan élő svihákok a társadalom kedvelt alakjai. Ezek iránt bizalommal vannak, ezek előtt megnyílik a hitel. Nap nap után egymásf érik a csalódások sorra buknak a minden erkölcsi alap nélkül könnyű vérrrel élő léhü tők s gyakran magukkal ragadják a hiszé keny lelkeket is. Egyik családi drámát kö veti a másik, az Amerikába utazók, az ön gyilkosok száma nőttön nő s a börtönök tel nek. De a társadalom még mindig kalapot emel azok előtt, a kik a mások pénzén uras kodnak, csak jól tudják játszani az urat. Ad janak jourokat, lakomákat s legyenek bőke zűek mint Krivány s társai. Ez kell a mai kor gyermekeinek; ez az irigyelésre és követésre méltó pompás életmód, a mely annyi keser ves és siralmas áldozatot kíván.

A közerkölcsök talán soha se voltak annyira elfajulva, mint napjainkban a mikor az emberiség jelentékeny része egész élet pályáját mások kihasználására és kijátszására alapítja. A törvények száz meg száz kibuvót engednek a furfangos elme fondorlatainak s a bűnök büntetlenül maradnak. S ha éppen a paragrafusok kelepczéjébe kerül is a család büntetése olyan enyhe hogy egy cseppet se szolgál elrettenésül Humánus és kulturális czélokra pénzadományokat gyűjtenek taka rékpénztárba helyezik később kiszedegetik, elsikkasztják s ha rá nemejönnek, jó; ha rájönnek, ugy is jó mert hiszen a sikasztás bünténye törvényeink értelmében öt év alatt elévül. A fő dolog, hogy öt éven belül nyomára ne akadjanak. És ha nyomára akadnak mi történik? Pár évi dnyi s aztán más kör nyezetben új emberek között ismét vigan él a bűnös. Ez csak, egy példa a sok közül. Nézzük kissé körül s a csalásoknak gaztet teknek végtelen sorozata tárul elénk.

Olyan a bűn mint a gyom gyorsan terjed s gyökerei szertesztét ágaznak; egyszer csak azt látjuk hogy minden ellepett minde nütt ott van. Az élet minden fázisában ott a hamisság, ravaszság, gonoszság s a tisztesség leszorul. A magán és közélet ipar kereskede lem kögazdaság, a haladás, az emberi kul tura te e van csalárdsággal, erkölcsi hibával ugy annyira, hogy a jobb érzés megriad, az eszmélő lélek aggodalomba vonul s megutálja az ember saját fáját. Nő az erényét fér fiu a jellemét, ön érzetét, meggyőződését, elveit bocsátja áruba; szív és lélek, érzelem gondolat, tisztessé, becsület, minden eladó és kapható: csak pénz legyen hozzá. A pénz ma minden! Ezért él, ezért küzd a világ s nagy azoknak a száma, akik e küzdelemben tisztességtelen fegyverektől és eszközöktől se riadnak vissza. Ha elfogyott a maguké, a — máséhoz nyulnak.

Hiába az iskola, hiába a szentegyház szószéke, hiába a hatalmas sajtó messze-

hangzó szava; annyira elfajultak az emberi erkölcsök, hogy itt már csak a törvény drá kói szigora segíthet. Elérkezett az idő, hogy a büntetőtörvénykönyvet revízió alá vegye a kormány s a törvényhozás. Az igaz ember nem fog tiltakozni az ellen, ha a tisztességtelen és becsületes cselekményeket tüzzel vassal büntetik. El vele azsl a humánizus sal, a mely a legnagyobb embertelenségek melegágyául szolgál; el vele az olyan szabad sággal a mely átcsap a szabadosság féktelen csapongásaiba, kitöréseibe s a közerkölcsök romlását idézi elő. Ha a társadalom nem ké pes magából kivetni a salakot vesse ki az államhatalom, mely a törvényhozásban lel mindenható erejét.

A realizmus által száműzött ideállizmust tértítsük vissza s a megrongyolt erkölcs és bujosó becsület ismét ur lesz a földön. A becsülettel szerzett pénz, a szolid alapokon emelkedett vagyon visszanyeri régi értékét, a melynek becsé lesz s a melyet nem fog nak elpocsékolni léhaságokra könnyelműen, pazarul. Szigorubb törvénykönyvet kérünk s a törvények lelksmeretes, részrehajlatlan, kö nyörtelen végrehajtását követeljük. — Talán még nincs későn.

A kormány a mint tudjuk, komolyan foglalkozik a büntetőtörvénykönyv revíziójának kérdésével. Nagyon itt az ideje, hogy foglal kozzék vele s mihamarább megalkotva az új büntető törvénykönyvet: a ház asztalára te gye s törvényerőre emelve, végrehajtsa mert a személy és vagyonbiztonság, a mai para grafusok mellett igen gyenge libon áll s az erkölcsök végképen alámerültek a modern élet ingoványában.

Szigorubb törvényeket és erősebb rend szabályokat kell alkalmazni: különben végké pen legyőzi a jót a gonosz.

A nagyvilágból.

— A szultán sógorát halálra ítélték. Konstantinápolyból jelentik, hogy Mahmud Damad basát, a szultán sógorát, a szultán elleni összeesküvés és külföldre való szökés miatt in contumaciam halálra ítélték. Mahmud Damad basa, aki jelenleg Korfu szigetén tartózkodik, 1899. december 17 kén eltűnt palotájából. A Georgia nevű francia fehér szállító hajóra menekült két fiával együtt és bár a hajót a szultán emberei átkutatták, sikerült neki Franciaországba menekülnie. Eleinte azt hitték, hogy a basa azért szökött meg, mert egy angol társulattól baksist fogadott el, hogy ne a németek, hanem az angolok kapják meg a bagdadi vasut építését. Csak később tűnt ki, hogy mint az ifju török párt feje, a szultán ellen összeesküvést szőtt Menekülése óta Angliában, Svájcban és Egyiptomban is tartózkodott.

— Szédelő bankár. Prágában letartóztatták Mayer Gusztáv bankárt, aki egy földbirtokosnót ravasz csalással 68 ezer ko rona erejéig megkárosított. Mayer, aki ellen egyizben már teittek család miatt följelentést, II. Lajos bajor király törvénytelen fiának adta ki magát és hogy ezt az állítását plausi bilissé tegye, megmutatta áldozatának a Wittelsbachcsalád ágya fölött megerősített czimerét. Mayer valójában törvénytelen fia

Warnhüller volt bajor miniszternek és Mayer énekesnőnek.

— **Temetések pap nélkül.** Ujpesten immár napirenden van, hogy a halottakat pap nélkül temetik el s a sírnál pap helyett munkásvezérek tartanak beszédet. Nemrég megírtuk, hogy Ujpest lakossága között a képviselő-választások óta nagy a harag a plébános ellen és sokan elhatározták, hogy ha családjukban haláleset történik nem fordulnak paphoz. E héten két ilyen eset volt. Két munkásnak meghalt a gyermeke s a plébános csak 15 korona lefizetése ellenében volt hajlandó a kis halottakat eltemetni. A szülők lemondottak arról, hogy gyermeküket pap temesse el s a sírnál Molitorisz Gyula és Sáfrány Gusztáv süteményesek tartottak óriási néptömeg jelenlétében beszédeket.

— **A puposság gyógyítása.** Az orosz sebészek moszkvai kongresszusán nagy feltűnést keltett Fink charkovi sebész előadása, amelyben a puposság gyökeres gyógyításának lehetőségét állította. Fink bemutatta azokat a készülékeket, amelyekkel eddigi eredményeit elérte s végül bemutatót négy páciens is, akik közül kettő már egészen megszabadultak papjuktól, kettő pedig a gyógyulás utolsó stádiumában vannak. Az egyikről, aki már egészen meggyógyult, a kongresszusnak több tagja kijelentette, hogy még abból az időből ismerik, amikor pupja volt.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 20.

Az a feltevés, hogy Anglia és Brüsszel között valami történik, mindjobban megerősödik. A békéről — úgy látszik — tényleg tárgyalnak, hogy a kezdeményezés honnan indul ki, azt nem lehet tudni; de ha a helyzetet mérlegeljük, amelyben a hadakozó felek vannak, joggal fel lehet tételeznünk, hogy az első lépést az angolok tették.

Könnyen elképzelhető, hogy ettől a kezdeményezéstől Anglia fázott, mert ezzel elismerte, hogy a háború megszüntetése neki inkább érdekében van, mint a boeroknak és a békefeltételeket nem szabhatja meg kénye kedve szerint.

Edvárd király trónbeszédében a háború folytatásáról szólt; a miniszterelnök, Salisbury is csak annyiban említette a parlament megnyitáskor mondott beszédében, hogy »ha a boerok békét fognak kérni, majd megmondjuk, mily feltétel mellett köthető az meg«.

Persze ország-világ színe előtt restelik bevallani az angolok, hogy ők azok akik már szeretnék a békét. Természetesen az elhatározó lépést mindig halogatták, mert azt hitték, hogy Kitchener megsemmisítő csapást fog még mérhetni a boerokra. De ez a remény nem teljesedett, sőt ellenkezőleg, a boerok arattak újabb újabb diadalokat.

Az is előrelátható volt, hogy Anglia nem nyíltan fogja a békétárgyalásokat megindítani, hanem úgy fogja feltüntetni, mintha más hatalmak rábeszélésének engednie. Azért a fenhéjazó hang, az önérzetes fellépés a világ előtt, a parlamenti beszédekben.

Pedig Anglia akkor járna el igazán lovasiasan, ha őszintén nyújtana békejobbot a boeroknak és velük nyíltan bocsátkozná tárgyalásokba.

Ha tehát igaz az, hogy Vilmos császár mint közvetítő fog fellépni, ez — tekintve Németország és a Anglia viszonyát — csak úgy történhetnék meg, ha Edvárd király már

ez irányban megállapodásra jutott a német császárral. És Berlin beavatott köreiből erősen tartja magát a hír, hogy a két udvar között sűrű jegyzék- és táviratváltás történt az utóbbi időben.

Az érdeklődés tehát indokolt, és az egész világon lázas izgatottsággal várják a közel jövő eseményeit, mely esetleg forduló pontot fog képezni a háborúban.

Belföldi dolgok

A király Széll Kálmánról. Mint Bécsből sűrűn jönnek, a király szombaton délelőtt a Bankgasseba hajtatott, hol a magyar miniszterium épületében még mindig gyöngélgéző Széll Kálmán miniszterelnöknel félórát látogatást tett.

Horánszky és Mailáth püspök. A katolikus kongresszus tegnapi ülésén Horánszky Nándor épen a gyorsíródában beszédének revíziójával volt elfoglalva, midőn Mailáth Gusztáv gróf erdélyi püspök az ő beszédére reflektált és így e nyilatkozatról csak később értesült, midőn a gyűlés már be volt rekesztve. Ugy tudjuk, hogy Horánszky Nándor már a kongresszus legközelebbi ülésén módját fogja ejteni annak, hogy Mailáth Gusztáv püspökkel szemben a saját álláspontját újra hangoztassa.

Elrendelt választási vizsgálat. A Kuria I. választási tanácsa Paiss Andor elnöke alatt foglalkozott dr. Baross János csongrádi képviselő megválasztása ellen beadott petícióval s ma hirdette ki az elnök a bíróság határozatát. A Kuria a csongrádi választás dolgában elrendelte a vizsgálatot, elrendelte pedig a kérvényben panaszolt abszolút érvénytelenségi okokra vonatkozólag, annak kiderítése céljából, hogy a tilalmi időben rendezett vacsorákon kik, milyen czímen vettek részt s minő vagyoni viszonyok között élnek azok, akik a vacsorát rendezték s hogy Baross János képviselő részt vett-e egy ilyen vacsorán. A Kuria elrendelte a vizsgálatot annak kiderítésére is, igaz-e az, hogy Hegyi Antal a választás napján három százhusz választót a plébánia udvarán megvendégelt.

Egyről-másról.

Ringó lombok.

Ringó lombok rejtett mélyén,
Hol még szellő sincsen jelen,
A báró ur szép kocsisát
Halvalelték egy reggelen.

Viszik is már temetőbe,
Sötét sirja meg van ásva.
Függönyön át kihallatszik
A kisasszony zokogása.

Kézfogás a belső emberekkel. Az Alföld egyik városában történt az alábbi jellemző eset:

Egy közeli faluból bement a városba egy parasztember, hogy az egyik népiskola igazgatójától kérdezősködjék ott tanuló fiacskája viselkedéséről. Nagy meglepődéssel halgatta azután, hogy a fia a városi levegőben egész megváltozott. Tanul, maholnap első lesz az osztályban.

— Hát akkor hazamegyek, — mondá a vén ember — Isten áldja meg direktor uram.

— Magát is barátom, csak neveljen jó hazafit a többi fiából is.

Azután kezelnek. Az igazgató azonban furának találja azt a kézfogást s mikor felfordítja a tenyerét, egy bankó van benne. Elkapta még idejekorán az öreg gallérját és noszogatta, hogy vegye vissza a pénzt. De az atyai nagylelkűen kijelentette, hogy azt már nem teszi. A jókedvű igazgató embere tudatlanságának tudta be ezt a kis ajándékot s most már erőszaklaltette vissza a tellért a nagylelkű adakozó zsebébe.

— Hát komolyan nem fogadja el? — kérdé amaz.

— Persze, hogy nem.

— No, ilyet se láttam. Nálunk otthon egészen más szokás van, mert lám, nekünk csak így szabad ám parolázni „belső emberrel“.

Kellemetlen rajongó. Taps a színésznek legedesebb muzsikája, de van rá eset, de hogy éppen a taps okozza a legkeserűbb pillanatokat a színésznek. Az egyik fővárosi színházban a minap alighogy a színpadra lépett a színnáz egyik büszkesége, egy lelkes rajongója a magasságban összeverte vaskos tenyerét és dörgő hangon ordította:

— Éljen! Éljen!

A művész szemrehányóan pillantott a hang irányában és belé akart kezdeni a dikcióba. A lelkes rajongó azonban buzditásnak értelmezte ezt a pillantást és most már fokozott hévvel bömbölte:

— Éljen! Bravó!

A művész tisztelői türelmetlenül piszogni kezdtek, a mit a lelkes rajongó ismét annak vélte, hogy az ő ideáljának engesztelhetetlen ellenségei tüntetnek az ő hődelátának nyilvánulása ellen. No — gondolta — majd én megmutatom, hogy mégis győzni fog az igaz ügy! És most már nekivörösödve oreította:

— Éljen! É—hé—éljen!

A szegény művész a jelenet végén bosszankodva, szégyenkezve ment az öltözőjébe és el kellett tűrnie az egyik kollégánéje csipős megjegyzését:

— Bizony ügyesebb klakkot fogadhattál volna magadnak!

Sirva kuporodott össze székében, a lelkes rajongó pedig nagyot fujva a két vörös tenyerébe, vidám lelkiismerettel mondta:

— Ma ugyancsak megoldoztam az isteni nőért! . . .

A tolvaj védekezése.

Jelenet a rendőrség előtt.

Debreczen, jan. 20.

Azon a lejtőn, a melyen a társadalom elbukottjai, számkivetettjei egyre lejjebb, lejjebb jutnak a sülyedésbe, olykor egy egy érdekes egyéniséggel is találkozhatunk.

Ilyen kivételés egyéniség került tegnap a rendőrség elé. Asszony. Formára is kiváló hatalmas, erős csontu, szemében szilaj szenvedélyek sötét tüze lobog. Paraszti sörből került ki, de valami csodálatos intellektus nyilatkozik meg benne. A gondolkodása me

rész, férfias, de itt is azok sorából, kik az uralkodó etikai rendszert hibásnak, igaztalanoknak tartják. Dosztojeszky »Raszkolnikov«-jában találkozunk csak ily egyénekké, kik a fertő mélyén is megtartottak valami csodálatosat, valami bámulatra méltó kiválóságukból; egyének, akik az igazságot mintha csak egy hatodik érzékkel fogták volna fel, annyira tiszták, világosak, annyira elrémítők azok. Érzik és kimondják. Tudják hogy elzüllöttek, hogy nyomorultak. A bukás fájdalmát, szenvedéseit sajogva hordozzák lelkükben, de hiányzik az erő, hogy más ilyenek legyenek, mint a minők. A legerősebbek és a leggyengébbek ezek az emberek.

— Csurda Katalin tegnap meglátogatta egyik földijét, ki özv. Biszner Józsefnél szolgál. A leány bekerült valahogy a konyhába a lakásba és onnan ellopott egy 20 forintot érő ezüst czukortartót és egy női arany órát. A lopásnak nyomára jöttek és Csurda Katalint el is fogták. A czukortartót még megtalálták nála, az órát már eladta. Kihallgatás alkalmával azt mondta a 29 esztendőös leány:

— Tudom, hogy aljas dolog a lopás, de csak nem koldulhatok. Ettől még jobban irtózom. Ahoz sincs kedvem, hogy szeretője legyek egy-egy órára a férfiaknak. Még ki nek is kellenék ezekben a piszkos rongyokban? Lezüllik rólam minden. Nincs ruhám, ezért nem tudok helyet kapni. Éhes voltam három nap óta nem ettem már, ezért loptam. Ha koldulok, ha kínálgatom magam, ha hajléktalanul csatangolok, egyformán hiba ez, mindenképp csak bezárnak érte. Ezért loptam, mert a többi mód nem volt inyenre. Az órát eladtam, az árát meg ettem és most bezárhatalak. Tudom én azt, hogy nem tartozom azok közé, kiknek a becsületök tisztában áll, azért nem irtóztam oly annyira a lopástól. Itéljenek el, csukjanak be, a lelkiismeretem tiszta. Hogy éhen ne vesszek el, azért loptam. Az isten ilyen bünt megbocsát. Hogy az emberek minék tartanak, azal nem törődöm. A magam megvetésétől tartózkodom csupán.

Ezeket mondta a leány majdnem szóról-szóra így. Nem közönséges szavak. Minő kár, hogy a vádlottak padján kell az ily egyéniségekkel találkozni. — Csurda Katalint csak úgy elfogják zárni, mint a legközönségesebb, a legbornirtabb tolvajt, ki loptott és csak azért, mert nem tudta megállani, hogy ne lopjon, mikor azt hitte, hogy sem veszik észre.

A legujabb inzultus.

Saját tudósítónktól.

Budapest. Január 20.

Budapestről írják: Még a feltételeket se tudjuk, de már is megálapított párbajjal kell foglalkoznunk. A párbajnak különös érdeket kölcsönöz az ebben szereplő ellenfelek magatartása.

Az autonmia ülésén történt, ahol Ugron Gábor beszélt. A hatás nagy volt, úgy, hogy az elnök, az ülést öt percze felfüggesztette. A delegáltak ép úgy, mint a hírlapírók a folyókra vonultak, és a beszéd sikerét konstatál-

ták. Egy ily csoport előtt elment Ugron Gábor, s midőn meglátta Lakatos Sándor hírlapíró kollegánkat, a Magyar Nemzet politikai munkatársát megkérdezte tőle:

— Hát hogy tetszet?

Lakatos erre azt felelte:

— Nagyon tetszet az a rész a melyben a főpapok álláspontjával foglalkozott.

Mialatt elbeszélgetés folyt a hátvédből valaki így szól:

— No lám, milyen farizeus, erre csak egy gaz szabadkőműves ember képes.

Lakatos hátrafordul, megtudja, hogy a közbeszóló Markos Gyula, a „Herkó Péter”, szerkesztője, a ki papi revendában volt, — tüztette méltó haragját és kérdést intézett:

— Nekem szól e megjegyzés? Markos ezzel cinizmussal így válaszolt:

— Igen.

Lakatos eképe felelt:

— Tisztességes pap nem sért. A papi revenda gátol engem Öntől elégtételt venni.

Erre odaugrik egy fiatal ember, és ezt mondja:

— Azonosítom magam a Markos által mondottakkal.

A fiatal ember neve: Vaktár Ernő jogi halgató. — Lakatos segédei Luby Géza képviselő. Barta Andor min. titkár; Vakáró pedig: Kiszely Géza képviselőházi titkár-helyettes és Fenyffy Kálmán A párbajfeltételeket megálapították.

N A P I H I R E K.

— Titkárválasztás a kereskedelmi és iparkamaránál. Széles körben kiserik nagy érdek lődéssei, hogy a debreczeni kereskedelmi-és iparkamaránál ki lép a dr. Király Ferencz örökébe, ki lesz a kamara titkára. Az érdek lődő körökben szó volt arról, hogy a titkári állás ügyét a kamara talán nem is választás, hanem előléptetés útján fogja megoldani. Ez azonban korai kombináció volt. A kereskedelmi és iparkamara javaslattételre kiküldött adhoc bizottsága még csak tegnap foglalkozott a jelentős kérdéssel s végeredményében abban állapodott meg a Szabó Kálmán elnökle alatt ülésező bizottság, hogy a közgyűlés előtt a titkári állás betöltésére nézve pályázat meghirdetését hozza javaslatba. — Ertesztülésünk szerint a kamara csütörtökön tartja meg közgyűlését s nagyon valószínű, hogy a bizottság álláspontjára helyezkedik.

— Az asztalosok bálja. Igen szépen sikerült mulatságot rendeztek tegnap este a Bikában az asztalosok. A zenét Veres Tóni zenekara szolgáltatta. A nagyszámu közönség jól mulatott, úgy hogy a mulatság még a reggeli órákban is tartott. Az első négyest 100 pár tánczolta. A mindenképpen jól sikerült mulatság a rendezőket dicséri kik mindnyájan nagy buzgalommal igyekeztek azon, hogy a bál jól sikerüljön.

— Szociállisták gyűlése. Tegnap délután saját ügyük megbeszélése végett gyűlést tartottak a szociállisták. A nagyhangú szónokok elmondták mondanivalóikat, kiöntötték keserűségüket ékes szavakban s azután kiki hazasietett. A gyűlésre az itt időző Vázsonyi Vilmost is várták, de persze ez feléjük sem nézett.

— A Kereskedelmi Csarnok estélye. A Kereskedelmi Csarnok szombaton este élvezetes élvezetes estélyt rendezett. Az estélynek nagy érdekességet kölcsönözött, hogy Vázsonyi Vilmoá, a főváros egyik kerületének demokrata képviselője, szabadelőadást tartott, melyet a nagy közönség gyakori éljenzése ki-

sért. Azután Besseney Ferencz volt. orsz. képviselő tartott szellemes beszédet. Az előadás után táncz következett Rácz Károly zenéje mellett.

— Két mulatság. Két mulatság volt szombaton. Egyiket a függetlenségi kör tartotta, másikat a posta altisztek, ami derüs arczu, jó kedélyü, örökké fáradhatatlan levélhordó ink. Mindenik bál látogatott volt s a postások szépen jövedelmeztek az özvegyeket és árvákat segítő egyesületüknek.

— A játék vége. Végzetes kimenetele lett tegnap két gyerek játékanak. Kádár András és Schoesz György két jó pajtás tegnap valami játékon törték a fejüket. Az udvarban senki sem volt otthon így a két fiu megára volt hagyva. Az udvaron ráakadtak az ott hagyott fejszére és azzal kezdtek játszani. Eleinte szépen folyt a játék, de csakhamar szomorúságra változott. Kádár András egy vigyázatlan pillanatban a barátja felé sujtott és oly szerencsétlenül, hogy a pajtásának az ujját levágta. A vigyázatlan gyereket nem lehet felelősségre vonni mert még nem töltötte be a 12 évet.

— Felülfizetések. Január 16 án tartott gazdasz tánczestélyen felülfizettek: Veszter István 12 koronát, özv. Kacskovics Ivanné 10 koronát, Dr. Czákó Zsigmond 7 koronát, Dragota Miklós 7 koronát, Grósz Ferencz 7 koronát, Hajós István 7 koronát, Juhász Árpád 7 koronát, Dr. Széll László 7 koronát, Komlóssy Lajos 5 koronát, Staifersz Kázmér 5 koronát, Szarukár Sándor 2 koronát, Szücs Ferencz 2 koronát, melyért ezután is fogadják a rendezőség hálás köszönetét.

— Halálozás. A következő gyászjelentést vettük: »Mélyen lesújtott szívvel tudatjuk a felejthetetlen drága jó férj, apa és rokon Preiser Salamon urnak f. hó 18 án, déli fél 1 órakor éite 73 iki boldog házasságának 42 ik évében rövid szenvedés után történt váratlan elhunytát. Boldogult halottunk hült tetemei 1902. évi január hó 20 án d. e. 10 órakor fognak Széchenyi-utca 30-ik számu saját házunktól az izr. sírkerben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat ösmerőseinket és jó barátainkat bánatok szívvel meghívjuk. Debreczen, 1902. január 19. Neje: özv. Preiser Salamonné, szül. Stiller Helén. Fia: Preiser Miklós az összes rokonság nevében is.«

— Bűnügyi főtárgyalások. Január hó 21 én Keddez Dobos Józsefné, Fehér Imre és társa Nyitrauszky Tamás s társa ellen lopás büntetért. Jannár hó 22 én Szerdán Posta József, — zsarolás büntette. Csatári Bálint ellen, — s. t. sért. büntett. Ugyanaznap a II ik Tanács előtt. Klein Adolf ellen, — mag. okirat ham. bünt. Hüse Imre ellen, — lopás büntette. Gyöngyösi Mihály ellen, — össz. büntetés. Január hó 23 án Csütörtökön id. Kiss Imre ellen, — 4 rend. hamis tanuzási rábírási büntetért. Szöllösi Sándor s társa ellen, közveszélyü tárgy megrongálása vétségért. Január 24 én Pénteken főtárgyalások: Gleich Zsigmond ellen, — sikkaszt. büntette. Fűtő András ellen, — hat elleni erőszak bünt. Grósz Farkas s társa ellen, — m. okir hamisítás ugyanaznap még Itélet hirdetések is. Január 25 én Szombaton fellebbezési ügyek tárgyalása.

— Apa és fiu harcza. A penészfoltos, füledt levegőjü kis oduk szennye, foltja ott hagyja nyomait a lakók lelkén is. A külvárosi síkatorok piszkos lakásaiban ne keressünk magasaob erkölcsöket, vagy talán a mi erkölcsünk hazug és ez is természetes, a mi olykor ezekben a füledt levegőjü odukban megtörténik. — Bajkor István napszámos nem rég uj asszonyt vitt a házához. Valahol az utszelen találhoztak, megalkudtak szépen és az uj asszony jött, beköltözött uj hajlékába. Bajkornak egy 18 éves fia is van és

az asszony csakhamar beleszokott, hogy ha a nagyobbik emhete oiment hazulról, ennek a fia foglalja el az ő helyét karjai között. Az ilyesmi a legalacsonyabb körökben történik csak meg. Az asszony nem panaszkodott Bajkorról érezte magát s a fia sem panaszkodott. A család eléggé jól élelt így. Tegnap este azonban Bajkor rosszkor talált hazajönni. A fia ép vérbeborult arezal ölelgette szorongatta karjai közt az asszonyt, amikor ő belépett a szobába. A váratlan meglepetés annyira dühbe hozta Bajkort, hogy a kezébe volt suhánggal úgy ütötte fejbe fiát, hogy annak a koponyacsontja elrepedt. A dühöngő apa ellen megindították a vizsgálatot.

— **Mérges kigyók Tirolban.** A tiroli tartománygyűlés évek óta díjakat tűz ki a mérges kigyók elpusztítása érdekében. A múlt évben 732 ilyen kigyófejet szállítottak be, amelyek közül 595 fejet mérges kigyónak, 137-et pedig teljesen ártalmatlannak jeleztek. Az 545 mérges kigyófejet a bizottság 357 koronát fizetett. A német Tirolból 147 mérges és 25 ártalmatlan, az olasz Tirolból 448 mérges és 112 ártalmatlan kigyófejet szállítottak be 1900-ban 884 mérges kigyó feje fektült a bizottság zliott.

— **A közoktatásügyi miniszter a vidéki muzeumoknak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a közgyűtemények számára évről-évre vásárolt képzőművészeti tárgyak közül öt festményt az aradi Kölcsey-egyesület muzeumának, hét festményt a békés-eszaki muzeum-egyesületnek, öt festményt egy szobrot a szolnoki dohoka-megyeyi irodalmi, történelmi és etnografiai társulat muzeumának, egy szobrot Kassai szab. kir. város muzeumának, hat festményt a biharmegyei és nagyvárad-i régészeti és történelmi egyesület muzeumának, öt festményt Pécs sz. város muzeumának, öt festményt és egy szobrot a tolnavármegyei muzeumnak, tíz festményt Szeged sz. kir. város muzeumának, öt festményt pedig a délmagyarországi történelmi és régészeti társulat muzeumának állami letétképpen át engedett.

Szomorodott szívvel látjuk, hogy a kimutatásban Debreczen város nem szerepel. De hogyan is szerepelhetne, halett nincs is muzeuma? . . . Régóta emlegetjük ezt a tühbetlen állapotot, de nem akad senki, aki e nemes irányu eszme érdekében előharcosként szerepeljen.

— **Szélhámos álhirlapiró.** A veszedelme sebb revolver »szurnahisztika« fajából való Lipsitz Sándor, akit csak a minap leplezett le a Budapesti Ujságírók Egyesülete, amikor több zuglap üzemleire hívta fel a közönség figyelmét. Ezt a Lipsitz-et aki különben pinczér volt azelőtt, az Ujságírók Egyesületének akciójával egyidejűleg Beregi Miklós hirlapiró is irgalmatlanul leleczálta akkor amikor a szédelgő ember ellen több büntetőjelentés érkezett a bírósághoz. Erre Lipsitz, aki a nyilvánosság kizárásával megjelenő lapjai révén sanyargatja a közönséget, sértő levelet írt Beregi Miklósnak. Beregi a büntetőjárásbírósnak adta át a levelet, s Szilva büntetőjárásbíró ma tárgyalván az ügyet, Lipsitz-et a panaszos képviselőjének, dr. Bán y a i Sándornak indítvánva után becsületsértésért 300 korona illetve 30 napi fogházra ítélte. A szigorú ítéletet a bíróság azzal okolta meg, hogy a panaszos hirlapiró a közérdek szolgálatában cselekedett s csak kötelességét teljesítette, amikor Lipsitz szélhámoságaira felhívta a hiszékeny publikum figyelmét.

— **Szebaleányok fogadó órája.** Mint mindig, úgy most is a kor haladó szellemének óhajunk szolgálni, mikor leközljük egy katonának a levelét, melyben a ház urnójától engedélyt kér arra, hogy «Francziská» jával

az urnó lakásán egy pár boldog órát eltölthessen. E levél hangja teljes betekintést nyújt a mai cselédek és munkások lelki világába és ha e fejlődés fokozódásra is képes, akkor még megérjük az időt, amidőn a cselédek elszereződésük alkalmával ki fogják maguknak kötni a fürdőszoba használatát, kedvencz ételük készítését stb. stb. A levél különben így hangzik:

Tekintetes

Önagysága asszonyságnak

Helyben.
Bocsánat, hogy bátorkodom levelet met önagysága elé meneszteni és egy igen nagy és szívből eredő kéréssel fordulni. Hogyha kegyeskedne engem jószívvvel, mint Francziska Leendőjét tisztos házába fogadni hogy vele egy pár boldog órát alkalmam legyen naponta eltölthetni. Én jelenleg az . . . ik gyalogezrednél szolgálók, foglalkozásomra tekintettel lakatos vagyok. Az hiszem, hogy Nagysága előtt nem lesz olyan visszataszító, hogy tisztos házától eltiltson, mivel katona vagyok, hisz a hadnagy ur is minden este eljárt a nagysága kisasszony leányához. Hiszen katonának is kell lennie és nem kell azért egy fiatal embernek a jó utról letérni, habár igen sokan itt romlanak el és nincs tekintélyük sehol de azért mégis van tisztelet a kivételnek.

Ha kegyes engedelmet kinyerem, ugy kérem Francziskához való jövetelem engedelmet és esténkinti idejét személyesen megmondani melyet nekem vissza fog mondani. Mert tetszik tudni, mi a kapuban mindig ugysis összefövünk. Kegyes engedelmet alázattal kérve, Nagysága alázatos szolgaja:

Kovács Mózés.

Hogy e levél mily eredménnyel járt, nem tudjuk, de reméljük, hogy a ház urnóje nem jutott ellenkezésbe a kor szellemével és gondoskodás történt arra nézve, hogy a levél írójának »pár boldog órája« Francziská jával ne zavartassék.

— **Gyümölcsészeti tanfolyam.** A földművelésügyi miniszter támogatásával Balényesen márczius hó 16., 17., 18., 19-én gyakorlati gyümölcsészeti tanfolyamot rendez a Bihar-megyei Gazdasági Egyesület. Ilyen előadások lesznek még Mézőkeresztesen, Komédiában és Sarkadon.

Gyilkos vadorzó.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest jan. 20.

Vakmerő gyilkossági merénylet történt a dulevai községi erdőben. A községi erdő, mint vadász terület Lovrik Dóme községi tanítónak volt bérbe adva, a ki a bérlőhez még néhány társat szerzett magának.

A községi lakosok között azonban sok orvvadász van, a kik nagy pusztításokat idéznek elő a vadállományban, daczára, hogy a község is, meg a bérlők is tartottak fogadott vadőröket.

Szerdán reggel Lovrik a társaival kiment az erdőbe vadászni. — Hajtókát nem vittek magukkal, hanem csak egy cserkészve vadásztak.

A mint a vadásztársaság az erdőben szétvált, Lovrik befelé hatolt, Nemsokára egy ismert nevű orvvadászszal, Tripán Györggyel találkozott, a ki egy nagy megölt őzbakot vonszolt maga után.

Lovrik, a mint az orvvadászt meglátta, lekapta a puskáját s rákiáltott Tripánra, hogy tegye le az őzet. Tripán egy pillanatra meghökken s az őzet letette a földre. Lovrik erre leeresztette a puskáját és indult az őzhöz, hogy azt felvegye, de ebben a pillanat-

Ban Tripán rálőtt Lovrikra s a kilőtt ólomdarabok Lovrik mellébe és a hasába fúródta.

A lövés után az orvvadász elfutott. A többi vadászok a lövés után oda indultak, hogy megnézzék mit lőtt Lovrik. Akkor látták a Uripánt futni, de nem gyanítottak semmit s csak akkor tudták meg, hogy mi történt, a mikor Lovrikot véresen meg találták. Haldokolva elmondta, hogy mi történt vele s megnevezte a gyilkost is.

Lovrikot még élve szállították haza, de még aznap meghalt. — A gyilkost elfogta a esendőrség.

Színház.

MUSOR.

Hátfőn. Konstantin abbé.

Kedden. A peleskei notárius.

Szerdán. Czipra nyomoruság.

Csütörtökön. Terecz kapitány.

Pénteken. A páholy.

Szombaton. Gasparone.

Vasárnap. d. u. Gyimesi vadvirág. —

Este: A zsidó honvéd népszimű.

Két előadás. Tegnap délután telt házat csinált a Furcsa háberu című operette. A közönség jól mulatott a darabon és sokat tapsolt a színészeknek jó játékukért.

Este a párisi szegények című régi színművet elevenítette föl a társulat. Az este kezdte meg Ujházi Ede a nemzeti színház művésze négy estére terjedő vendégjátékát. A párisi szegényekben Plansroséz egy szűz lőtt bankár segédet játszott Ujházi. Nagy melegséggel játszotta meg az alapjában jóvalvaló embert. A közönség minden felvonás után zajosan megtapsolta.

Az elég hosszú színműben a szereplők nagy igyekezettel és buzgalommal játszottak. Különösen Szabó Irma aratott nagy sikert az este, mellette Odry Árpádot és Kis Irént illeti meg az elismerés. Szőke Sándorról már nem mondhatjuk ezt a játéka még elég jó volt, hanem hamar kifogyott a hangból. Villebrun bankár szerepét Szabados Sándor játszotta nagy igyekezettel és sikerrel. A kisebb szerepek közül megemlítjük még Komjáthyt és Sarkadyt, kik mindketten hozzájárultak az est sikeréhez. A közönség zsúfolásig megtöltötte a színházat és sokat hívták lámpák elé az egyes szereplőket.

(Sz. V.)

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 25-én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én. Függetlenségi-Kör tánczes-télye.

Január 26-án. Polgári Kör bálja Bikában

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zártkörű tánczes-télye Koronában.

Február 2-án. Bonoc-estély Bikában.

Február 5-én. Iparos-Kör bálja Bikában.

Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

— A polgári kör bálja. A debreczeni polgári kör saját könyvtára javára 1902. évi január hó 26-án vasárnap az Arany Bika száloda dísztermében Rác Károly zenekara közreműködésével zártkörű bált rendez, melynek kezdete este 8 órakor lesz, belépő-díj:

Személy-jegy 2 korona. **Család-jegy** (4 személyre) 6 korona. **Pályajegy** 6 korona. **Pályajegy** lépőknek nem kell személy-jegyet váltani. **Jegyek** csak a meghívó előmutatása mellett válthatók és pedig Szent-Királyi Tivadar, Czeglédy és Polgár urak üzletében, a kör helyiségében (Tisza-palota I. em.) és este a pénztárnál. Felülírtakésközönnettel fogadtatnak a hírlapilag nyugtáztatnak.

A kivándorlás.

jan. 20.

Hamburgból írja tudósítónk: Bár nehéz dolog kizárólag a hamburgi kivándorlás szerint eligazodni, mert a kivándorlók egy része a Bréma és Rotterdamból induló hajókat használja föl, mégis a kivándorlók zöme a hamburgi kikötőt keresi föl, honnét 1901-ben tengerre összesen 92 692 utas utazott el.

A kivándorlás az év utolsó négy hónapjában az előző évekhez arányitva jelentékenyen emelkedett. Deczember hónapban 6676 utas szállt tengerre, míg az előző év ugyan-ezen hónapjában az utasekszám csak 2626-ot tett ki. Az 1900 ik évtől eltekintve, amikor 100 568 volt a kivándorlók száma, 1892 ig kell visszamenni, hogy ily jelentékeny kivándorlási számot találjunk, mint az elmúlt évben. Akkor 108 820 lélek hagyta el a hamburgi kikötőt.

De érdekesen változott meg a kivándorlók honossága is. 1892-ben még 28 144 német vándorolt ki, mely szám a múlt évben 13 354-re apadt le, míg Ausztria és Magyarországra 27 972 kivándorló esik, csupán Hamburgból!

Valószínű, hogy ezen kivándorlás nagyobb perczenitje Magyarországot illeti, de ez a rendelkezésre álló adatokban nincsen előluggé világosan föltüntetve. Csakis Oroszországtól nagyobb még a kivándorlás, honnét 36 961 lélek vándorolt ki, de ennek az országnak tiszter annyi lakója van, mint Ausztriának és Magyarországnak és onnét különösen a zsidók vándorolnak ki, míg nálunk a kivándorlók nagyobb perczenitjét a földművelők és munkások, tehát legértékesebb elemeink teszik ki.

Az összes kivándorlók számából levonandó azoknak száma, akik üzletileg, vagy mulatozás céljából utaztak ki és ezeknek száma 1901-ben 5259-et ért el, míg a visszatérő amerikaiak száma 14 175 lélek volt.

Az elmúlt évben a 92 662 tengeren elutazott utasból 20 205 jön levonásba, akik nem tekinthetők kivándorlóknak. Marad tehát összesen 72 487 kivándorló és ebből Ausztria-Magyarországra csupán Hamburgon át 27 973 kivándorló esik, ami valóban ijesztően magas szám. Az osztrák és magyar kivándorlók sorából Hamburgból 2650 Cadadába ment, hogy ott letelepedjensk.

Fehér rabszolgák.

Harc a lélekkufárok ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 20.

Hazájuktól távol élnek és rabszolgásguk keményebb, szegényletesebb és szörnyűbb annál, melynek megszüntetéseért a

mult században az egész művelt emberiség sikra szállott. A fehér rabszolgák európai nők kiket lelkiismeretlen kufárok a tengerentuli országokba visznek, hogy ott a bűn karjaiba vessék félrevezetett áldozataikat.

A statisztikának legszomorubb lapja az, melyen feljegyezve találjuk, hogy évenként körülbelül tízezer európai nőt adnak el a leánykereskedők. Az emberiségnek ez a sálakja szorosan összetart. A lélekkufároknak klubjaik vannak, a hol összejönnek, utját egyengetik szennyes üzleteiknek és egymás rendelkezésére bocsátják hamisított papirjait. E papírok nagyban szerepelnek náluk, mert a leánykereskedő mindig álarczot ölt: hol iparos és kereskedő, hol bányatatajdos, vagy vendéglős, hol borkereskedő, sőt néha tudós is.

A legkülönbözőbb szerepekben lépnek fel és nem esik nagyon nehezükre, hogy a fiatal, tapasztalatlan és sanyaru helyzeiben küzködő leányokat megnyerjék maguknak. A lélekkufárok leginkább Galiciában és Oroszországban szedik áldozataikat, kiket káprázató ígéretekkel, fényes állások kilátásba helyezésével kábitanak el.

Mennél alacsonyabb a műveltségi fok, mennél nagyobb a szegénység, annál könnyebb a lélekkufárok munkája, melyet néhol a szülők és gyámok erkölcsi züllöttsége is támogat.

A lélekkufárok kedvelt és majd mindig bizonyosan: ható eszköze a házassági szedélgés. Mint nőültsre vágyódó emberek mutatkoznak be, kik tengerentuli, természetesen fényes hajlékukba európai leányt keresnek feleségül. Kiderült, hogy egyes lélekkufárok öt hat helyen is házasságot kötöttek, aztán eladták szerencsétlen feleségüket.

Ily módon járt nemrégiben egy lembergi leány is, a ki férjhez ment egy állítólagos new yorki szállítótulajdonoshoz, a kiroi később kiderült, hogy egy buenos ayresi büntanya társtulajdososa. Az álvendéglős feleségével nem New Yorkba, hanem Genuából Buenos Ayresbe indult. Utközben elmesélte az asszonykának, hogy rossz híreket kapott new yorki szállójának üzletmenetéről, azért utazik Buenos Ayresbe, a hol részt fog venni bátyja szállójának vezetésében. Buenos Ayresben pár nap mulva a férj levette az álarczot és kegyetlen cinizmussal így szólt feleségéhez:

— Azonnal 100 font sterlinget kapsz, ha bátyám házába mész. Ha azután már ott meguntad a dolgot, majd más házba küldlek, a hol újból száz fontot kapsz. Így rövid idő alatt mindketten meggazdagodhatunk.

A mikor a fiatal asszony undorral utasította vissza az ajánlatokat, férje elzárta egy kis szobába, elvette a ruháit és koplaltatta. De az asszony nem engedett és addig türt, míg szülei, kiknek leányuk különönszöfukar levelei feltűntek, a konzulátusok segítségével ki nem szabadították.

Férjétől a kórházba került, a hol gyermeknek adott életet. Erre férje elvette tőle gyermekét, hogy ily módon kényszerítse a maradásra, de gonosz terve meghiusult az asszony tanácsadónak éberségén, kik a szerencsétlen nőt visszazárlították hazájába.

Az ilyfajta szomorú regények százával

isméllődnek és számuk még nagyobb lenne, ha a leánykereskedés leküzdésére alakul londoni National Vigilance Association, melynek az egész világon fiókjai és társegységei vannak, nem fejtené ki áldásos működését. Ez egyesület listáján 120 lélekkufár van, a kik többnyire Argentínába, Braziliába, a Fok földre, de Kinába és Indiába is adják el a szerencsétlen fehér rabszolgákat s a kiknek karmai közül az egyesület már sok prédát tudott elragadni.

Az idei nyáron Párisban nemzetközi konferenciáiül össze, hogy a leánykereskedés elnyomásáról tanácskozzék. Európa legkiválóbb emberbarátainak, tudósainak és íróinak ez a gyülekezete remélhetőleg módot fog találni a huszadik század legkiáltóbb szegényének megszüntetésére.

CSARNOK.

Egy kis tréfa.

Irta: Gyarmathy Zsigáné.

I.

Most arezába dobná, hogy gyűlöli, mert romba döntötte minden munkáját s öregségére nyomornak tette ki.

Az eddiginél is erősebb ragaszkodás vonzotta szülőhelyéhez: soha sem látta még ily szépnek soha sem szerette ennyire. A tavasz ékesége rá borul az előtte fekvő falura is, és fehér virág habtengerből éppen úgy néznek föl hozzá a barna földet hazacsakák, mint mikor gyermekkorában kandikáltak feléjük; a patak mentén zöld pelyhes füzek alatt csak úgy hajják fűzfá-sipjaikat a kis fiúk mint akkor. A nyiló orgona fák lila fűrtjeit csak úgy tépdésik az eladó leányok, s most is vannak a kapuban nyalka legények...

Oh, mily hő ragaszkodás fűzi mindenhez. Fölháborodott lelkén hark agos szikrái lángba borították izzó tekintete alatt a szülő táját, megrezzen, ha mind így még itt fog pihenni.

Nem akarja kiűriteni azt a keserű poharat, melyet a jó fiu, az idegenek kegyencze, töltött számára. Tomboló haragjában erőset toppantott lábával.

— Szemem elé ne kerüljön ma! Aztán arra gondolt, hogy gyors járás csilapítani fog ezen a gyöttrő kinon.

Sebes léptekkel indult fölfelé a Bükkaljának a híres börtömő hegynek. Teremtheti már, rövid időn idegenek szüretelik: mennvi munkája vesz bele! A mint fáradsága nő, ugy csilapul kinja s midőn fölé, sokkal enyhébb érzések töltik el és gyönyörrel tekint végig a barackfák rózsszin során.

A virágos szirmok mintha üdvözlőnek éltök megteremtőjét, úgy ragyognak a hanyatló nap fényében és az egész hegy biztatást lehel frissen kapált földje porában. Mély lélegzettel szivja a tavasz üde illatát; de csak pár pillanatig, mert egy fiu futva törtet föl és lihegve nyújt át egy sürgönyt:

— Vonat összeütközése miatt nagy szerencsétlenség történt. Isten nyujtszon vigaszt annak az apának, kinek fia ezen a vonaton volt; imádkozzon érte!

Buri Katalin.

A rózsaszín fák és a fekete föld egyszerre tánczra keltek és úgy keringtek az apa szeme előtt. Alig tudta elolvasni másodsor a táviratot. Hosszasan nézi aztán kivesszi óráját: tehát már egy órát késelt a vonat. És Kati Istentől kéri vigaszt annak az apának, kinek ezen a vonaton volt a gyermeke. Hisz ez annyit tesz; a fiú meghalt.

Oh mennyire is szerette azt a gyermeket. Emlékezetéből egy tündér letörülte az

első ke...
kat. me...
valók s...
állította...
... É...
csak az...
6 korát...
fölszem...
komoly...
ezzel a...
igazán...
üdeség...
élet nem...
meleg...
legalább...

A...
rös f...
bentem...
mely sz...
zessel t...
a tréfát...

Ne is v...
az eny...
rossz f...

Utánzás

11

190

A

A

3424

közh

Ignác

Sámu

23 fil

mata

66 fi

decz

felül

csült

gósá

d. e

ör. S

után

tarta

legtö

fizet

csáro

hó 6

első keserűségtől kezdve mindazon dolgokat, melyek bizony nem egy apa örömei, hanem csak a legutóbbi komoly deli ifjút állította elő azt a kit minden ember szeret... És hogy is ne szeretné! Mit mondott csak az öreg Burg? Az a fiu ha megéri az 6 korát bizonyosan nem mellőzi olyan ridet föl sem vevéssel az utóbbi időben tanúsított komoly törekvést az nem zibbasztott volna ezzel a szóval — már késő! ... Most, most igazán késő! És a körülötte virágzó ujhodás üdőségében meg metszőbben fáj egy fiatal élet hervadása. Oh bár lett volna hozzá egy meleg szava a tegnapi elbucszáskor... legalább akkor!

A mint ott állott a bucsuzó nap vérvörös fényében, arcán, tekintetén megdöbentően tükröződött az a kínos fájdalom, mely szívét marcangolja s mely jól eső érzéssel töltötte el közeledő fiát, aki megtudva a tréfát már messziről kiáltotta:

— Rossz fejsze nem vész el édes apám! Ne is vesszen, mert ha rossz is mégis csak az enyém mormolta az apa; de úgy, hogy a rossz fejsze megne halja.

(Vége.)

POLGAR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert orvosi mű-és kötszerész

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-t-körút 50. sz. Ajánlja dusan fölszerelt rak-tárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és beteg-ápolás-tárgyakban. Saját találmány u. m. kir. szabadalmazott: Polgárféle

SÉRVIKÖTŐ. haskötő, görcsér-elleni gum-mi-harisnya, orthopedia-ké-szülékek, mullabak és ke-zek stb.

Valódi fraucazia különleges-ségek F. Bergstrand file pá-rieti gyárából.

Utánzás ellen védve 16302.sz.a. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

11 v. k. szám.

1902.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V 3424/2 1901 számú végzése folytán közhirre tétetik, miszerint Szitzmann Ignác részére Kupfer József és Gross Sámuel debreczeni lakostól 280 kor. 23 fill. tőke, ennek esedékes 6^{sz} ka matalai és eddig öszszesen 69 kor. 66 fill. perköltség erejéig 1901 évi december hó 16-án bíróilag le és felül foglalt és 1324 kor, fillerre becsült butorok és egyebekből álló ingóságok 1902. évi január hó 28-án d. e. 10 órakor kezdetétveendő és 1 ór. Széchény-utca, 40 sz. alatt, az után Haivan-utca 47. sz. alatti meg-tartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. évi január hó 6-án.

Sugár Gyula.

birói kiküldött.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonatt	Erkezik
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat 1.28 délután
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonat 9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat 1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat 8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat 5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat 9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz. 5.34 délután

Debreczen—M.-Sziget—Körösmező

Királyhass	5.10 reggel	Személyvonat 2.08 délután
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonat 12.41 délután
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat 10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat 4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz. 12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat 8.50 este

Debreczen—Szerencs

Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat 11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	" 7.03 este
Szerencs	6.58 este	" 10.43 éjjel

Debreczen—Füzes—Abony

Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat 10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	" 7.56 este

Debreczen—Nagy-Léta—Vértes

N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat 11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	" 6.18 este

Debreczen—Tisza-Lök

Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat 9.17 délelőtt
"	4.06 délután	" 7.29 este
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	" 1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonatt	Indul
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz. 6.08 reggel
P.-Ladány	5.08 reggel	Személyvonat 4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat 9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat 2.03 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat 7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat 6.50 reggel
Körösmező—M.-Sziget—Debreczen		
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat 6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat 3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat 6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat 2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat 11.35 délelőtt
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonat 1.22 délután
Szerencs—Debreczen		
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat 5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat 9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat 5.10 délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen		
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat 5.25 reggel
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	" 1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen.		
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat 5.06 reggel
Tisza-Lök	6.25 este	" 2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	" 1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen		
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat 4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	" 11.35 délelőtt

Alkalmi vásár

megkezdődött

leszállított
  áruk mellett

RÓZSA LAJOS

legnagyobb női-felöltő áruházában

Debreczen, Kistemplom-bazar.

Cs. és kir.

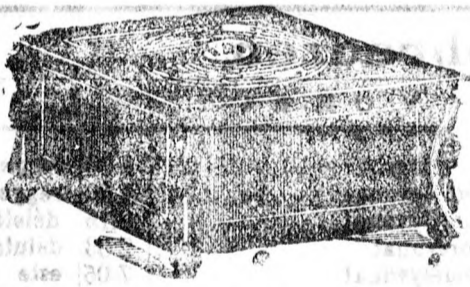

udv. hangszergyár.

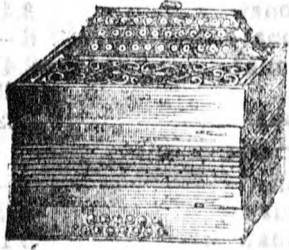
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

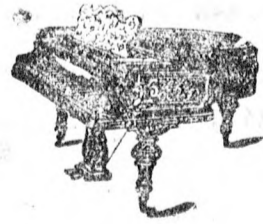

Ezen új találmányu bájos hangszerezen a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéshez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

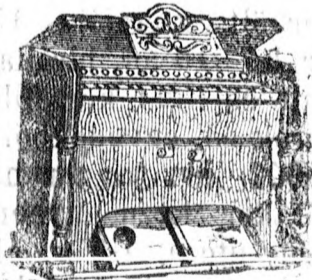
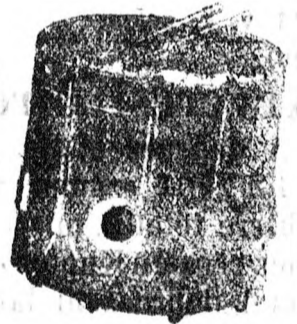

Kitűnő hangu harmonikák
3 frittól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyármanyu iskola, szalon és egyházi harmoniumok.

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,
Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, **szimbalmek, csziterák, harmoniumok, zongorák** stbről ingyen és bérmentve küldeték, csak megnevezendő, hogy mitféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendégülösknek zenélő automataik.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.